

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí v senáte 3. februára 2016 zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpenej advokátkou Mgr. Zlatou Hunčagovou, advokátska kancelária, Radlinského 1709/28, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 159/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka), ktorou namieta porušenie

základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 159/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je návrh sťažovateľky z 20. októbra 2011, ktorým sa domáhala vydania platobného rozkazu, ktorým by súd zaviazal odporcu [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ] na zaplatenie 100 000 € s príslušenstvom za dodanie stavebných prác na základe zmluvy o dielo. Po odporcom podanom odpore proti platobnému rozkazu z 23. júla 2012 je vec vedená pod sp. zn. 7 C 159/2012. Sťažovateľka namieta, že okresný súd je vo svojom konaní neefektívny, a napriek skutočnosti, že ku dňu podania sťažnosti nariadil jedenásť pojednávaní, k rozhodnutiu vo veci samej dosiaľ nedošlo. Sťažovateľka tiež namieta dlhé časové úseky medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu. Vo svojej sťažnosti poukazuje na to, že napadnuté konanie nie je skutkovo ani právne zložitá a ona sama svojím konaním neprispela nijakým spôsobom k jeho doterajšej dĺžke, keďže sa nariadených pojednávaní pravidelne so svojou právnou zástupkyňou zúčastňovala, predsedníčke okresného súdu podala sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona č. 747/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a využila tiež právo podľa § 147a Občianskeho súdneho poriadku na zaplatenie sankčnej náhrady. Postup okresného súdu v napadnutom konaní považuje za porušujúci jej základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov, prizná jej finančné zadost'účinenie v sume 15 000 € a náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05,

IV. ÚS 221/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou namietaný postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorým boli podľa nej spôsobené zbytočné prietahy v konaní, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

10. Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, s jej prílohami a podkladmi z konania sp. zn. 7 C 159/2012 doručenými okresným súdom dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená. Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z vyhodnotenia doterajšieho priebehu konania pred okresným súdom, ktoré začalo 20. októbra 2011 doručením návrhu sťažovateľky na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 100 000 € s príslušenstvom za vykonanie prác na základe zmluvy o dielo a pôvodne bolo vedené pod sp. zn. 31 Ro 1773/2011. Proti platobnému rozkazu z 23. júla 2012 podal odporca odpor, na základe ktorého bola vec

20. augusta 2012 prevedená do registra „C“ pod sp. zn. 7 C 159/2012. Okresný súd po vykonaní potrebných úkonov súvisiacich so zápisom do registra, vyjadreniach účastníkov konania, priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov odporcovi nariadil prvé pojednávanie vo veci na 29. október 2012. Uvedené pojednávanie bolo na žiadosť odporcu (pre kolíziu pojednávani) odročené na 4. február 2013. Toto pojednávanie žiadala zo zdravotných dôvodov odročiť právna zástupkyňa odporcu, napriek tomu okresný súd vo veci konal a na pojednávaní vypočul navrhovateľku. Ďalšie pojednávanie vo veci nariadené na 27. marec 2013 bolo zrušené pre práceneschopnosť zákonnej sudkyne. Následne bol nariadený nový termín pojednávania na 29. máj 2013, neúčast' na ktorom ospravedlnil odporca práceneschopnosťou konateľa odporcu, ktorú doložil potvrdením podľa § 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd nariadil ďalší termín pojednávania na 11. september 2013 s upozornením odporcu, že súd nebude akceptovať ďalšie ospravedlnenia z pojednávani. Pojednávanie uskutočnené 11. septembra 2013 bolo odročené na 6. november 2013, na ktoré bolo úlohou právnej zástupkyne odporcu zabezpečiť účasť konateľa a navrhnutých svedkov. Odporca doručil 29. októbra 2013 okresnému súdu návrh na prerušenie konania, na nariadené pojednávanie nebola zabezpečená účasť konateľa odporcu ani svedkov. Okresný súd uznesením z 22. novembra 2013 návrh na prerušenie konania zamietol. Proti rozhodnutiu sa odporca odvolal, v dôsledku čoho bol spis postúpený na rozhodnutie o odvolaní na Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), kde sa nachádzal od 13. februára 2014 do 28. apríla 2014. Ďalší termín pojednávania bol stanovený na 29. október 2014 a po vypočutí svedka bol odročený na 21. január 2015. Na tomto pojednávaní bola vypočutá na žiadosť odporcu opätovne sťažovateľka a svedok. Okresný súd nariadil ďalšie pojednávanie na 30. marec 2015, neúčast' na ktorom odporca ospravedlnil predvolaním na Daňový úrad Bratislava. Na pojednávaní uskutočnenom 20. mája 2015 bolo vykonané dokazovanie. Keďže sa na ňom nezúčastnil konateľ odporcu, bola mu uznesením súdu z 21. mája 2015 uložená poriadková pokuta. Odporca pre zahraničnú cestu ospravedlnil svoju neúčast' aj na pojednávaní nariadenom na 22. jún 2015.

11. Ústavný súd po vyhodnotení doterajšieho priebehu konania dospel k názoru, že napriek skutočnosti, že konanie ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvalo viac ako tri roky,

okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 159/2012 nebol nečinný, vo veci konal a pravidelne nariad'oval pojednávania, o čom svedčí priebeh konania podrobne uvedený v bode 10 tohto rozhodnutia. Okresný súd vo veci postupoval plynulo, bez zbytočných priet'ahov (s výnimkou ojedinelého niekoľkomesačného obdobia po vrátení spisu z krajského súdu) vykonával jednotlivé úkony, rozhodol o návrhu odporcu na oslobodenie od súdnych poplatkov, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o návrhu na prerušenie konania, svedočnom, o poriadkovej pokute, sankčnom nároku podľa § 147a Občianskeho súdneho poriadku, zaoberal sa námietkou zaujatosti a zabezpečoval ďalšie podklady potrebné pre rozhodnutie.

12. Z pohľadu celkovej dĺžky namietaného konania, ktorú sťažovateľka v sťažnosti považuje za podstatnú skutočnosť, je potrebné uviesť, že sa na nej výraznou mierou podieľal ako odporca, tak aj samotná sťažovateľka, keďže obaja využívali procesné prostriedky priznané Občianskym súdnym poriadkom. K námietke sťažovateľky, že to bol odporca, ktorý svojím správaním spôsoboval priet'ahy v konaní a okresný súd k tomu neprijal opatrenia, ústavný súd uvádza, že z prehľadu uskutočneného konania vo veci vyplýva, že okresný súd 3. júna 2013 upozornil odporcu na skutočnosť, že nebude tolerovať jeho ďalšie ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní a štatutárnemu zástupcovi odporcu uznesením z 21. mája 2015 uložil poriadkovú pokutu podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku.

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť za predĺženie konania oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04). V súlade s touto judikatúrou preto ústavný súd dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľkou i odporcom uplatnených procesných právach nepovažoval za priet'ahy v konaní okresného súdu, pretože účastníci konania musia strpieť predĺženie konania, ktoré je sprievodným znakom využitia ich procesných práv.

14. Ústavný súd tiež poznamenáva, že v rovnakom čase na identickom súde sa právo na konanie bez zbytočných priet'ahov zaručuje mnohým osobám, ktoré sa v početných

konaniach obrátili na súd s požiadavkou o odstránenie svojej právnej neistoty. S prihliadnutím na túto okolnosť nikto nemôže žiadať, aby sa súd zaoberal výlučne jeho vecou.

15. Ústavný súd je toho názoru, že okresný súd venuje veci primeranú pozornosť. Podľa zistení ústavného súdu okresný súd po podaní sťažnosti sťažovateľkou nariadil pojednávanie vo veci na 14. september 2015, avšak k jeho uskutočneniu nedošlo z dôvodu, že obe strany požiadali o jeho odročenie z dôvodu mimosúdnych rokovaní. Samotná sťažovateľka požiadala o odročenie tohto pojednávania na neurčito, a keď okresný súd po jej oznámení, že k mimosúdnej dohode nedošlo, nariadil ďalší termín pojednávania na 18. január 2016, aj toto pojednávanie žiadala návrhom z 21. decembra 2015 odročiť na neurčito. Ústavný súd preto uzatvára, že čas, keď má okresný súd pripravené podklady pre meritórne rozhodnutie vo veci a na žiadosť samotnej sťažovateľky nie je nariadené pojednávanie vo veci, nemožno považovať za prieťahy v konaní zapríčinené súdom.

16. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti a zistených skutočností ústavný súd uzatvára, že súčasná dĺžka konania pred okresným súdom, ovplyvnená aj samotnými úkonmi sťažovateľky a odporcu, nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu na prijatie záverov o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú už pri predbežnom prerokovaní.

17. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016